

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et freds- og konfliktforskningsinstitut.

Af Jens Thoft (SF) m.fl.

(Fremsat 26/10 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen er skeptisk med hensyn til virkningerne og gennemførligheden af dette forslag. Vi har allerede her i landet forskning og undersøgelser vedrørende internationale konflikter og nedrustning. En del af denne forskning foregår på vore universiteter eller på forskningsinstitutioner i øvrigt, hvortil kommer forskningsprojekter, som uden for universiteter og institutter kan få støtte fra forskningsrådene. På det seneste har vi også fået det sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg, som yderligere har styrket den danske indsats på dette felt.

Jeg ved godt, at der i de større lande foregår en meget betydelig indsats, som er større end den danske. Jeg ved også godt, at selv om indsatsen er betydelig, er den beskedent i forhold til de penge, der går til oprustningen. Men det, man skal huske, er, at man ikke løser internationale konflikter med forskning. De internationale konflikter og oprustningen skyldes i hovedsagen næppe mangel på viden. Det kan man alene se ved at betragte den meget betragtelige mængde forskning og viden, der findes om disse problemer.

Endelig bliver jeg nødt til at pege på det forhold, at forslaget koster penge, og at det i den nuværende finanspolitiske situation er meget vanskeligt at skaffe bevillinger til nye initiativer.

Regeringens synspunkt er altså kort fortalt: vi har fri forskning her i landet på universiteter, på forskningsinstitutioner, og derudover kan man få støtte fra forskningsrådene, hvortil kommer det sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg. Vi har altså en ganske vidtfavnende freds- og konfliktforskning her i landet, og vi har mange dygtige forskere, som er frie til at tage disse spørgsmål op. Derfor finder vi ingen anledning til at oprette et særligt institut. Vi har for mange af den slags institutter og ikke for få. Man

burde løse flere af den slags opgaver på de forhåndenværende institutioner.

Sonja Mikkelsen (S):

Arbejdet for fred, for nedrustning og afspænding er helt afgørende for vores fremtid. Den konstante trussel mod verdensfreden giver det enkelte menneske uro og utryghed. De stærke spændinger, der eksisterer i verden – først og fremmest mellem supermagterne, men også mellem landene indbyrdes, imellem forsvarsalliancer og imellem forskellige folkeslag som følge af religion, kultur og ikke at forglemme den ulige fordeling af goderne i verden – disse spændinger er tikken-de bomber. Danmark har et image som nordisk land. Vi skal forstå at bruge det. Vi er medlemmer af NATO, FN og EF. Danmark skal, hvor vi er, så godt som vi kan, være med til at få bomberne til at holde op med at tikke.

I socialdemokratiet har vi altid arbejdet for freden, og vi har søgt at skabe debat om, hvordan vi kan sikre og fremme freden. Det samme sker i stadig større omfang i fagbevægelsen, og i al beskedenhed er det ikke blevet ved debatten. Både socialdemokratiet og fagbevægelsens indsats internationalt har ikke været uden betydning, for socialdemokratiets vedkommende som regel i rollen som regering, men også i Socialistisk Internationale og gennem Arbejderbevægelsens Solidaritetsfond, for fagbevægelsens vedkommende gennem den nordiske og den europæiske faglige samarbejdsorganisation og Frie Faglige Internationale, men også på den hjemlige front. F.eks. pegede SiDs kongres i 1980 på, at der bør etableres et fredsforskningscenter.

En indsats for freden er ikke kun noget, regeringer skal tage sig af. Det er et folkeanliggende. De seneste års øgede interesse i befolkningen for sikkerhedspolitik, ikke alene her i landet, kan vise sig som et enormt fremskridt for arbejdet for freden. Fredsforskningen har også sin plads i dette arbejde, og selv om forslagsstillerne her nærmest giver udtryk for, at dette er lukket land i Danmark, så er der allerede gjort en del arbejde inden for dette begreb, og det er heller ikke første gang, folketinget drøfter en indsats på dette område.

Allerede i 1961 nedsatte den socialdemokratisk-radikale regering et nedrustningsud-